

(45)

ΕΜΠΟΚΟΗ ΜΕ'

19 Σεπτεμβρίου 1967.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγνο, σέ κ̄ποια ἀπό τίς τελευταίες μας συναντήσεις μιλήσαμε γιά τόν περίφημο ζωολογικό κήπο τοῦ Παλαιοῦ Θαλήρου.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί καί λέγαμε μάλιστα ὅτι τότε ἡ μικρή Ἀθήνα εἶχε καί τήν πολυτέλεια ἑνός ζωολογικοῦ κήπου μέ τόσα ἔγρια θηρία...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί εἶχε καί κ̄τι ἄλλο ἢ παλαιά Ἀθήνα. Τά διάφορα ἡμερα κοπάδια πού διασχίζανε τοὺς δρόμους τῶν Ἀθηναίων.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ἡμερα κοπάδια ; τί θέλεις νά πῆς ; " Ἄ ξέρω, κατάλαβα. Γιά τίς κατσίνες πού γυρίζανε μέ τοὺς κατσιμάδες καί στοὺς κεντρικούς ἀνοδη δρόμους.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί γι' αὐτές βέβαια γιατί ἦτανε φαινόμενο - κυρίως γιά τοὺς ξένους - νά κυκλοφοροῦν μέσα στήν πρωτεύουσα κοπάδια μέ κατσίνες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτό γινότανε γιατί ἄν εἶχε ὁ κόσμος ἐμπιστοσύνη στό γάλα πού πουλοῦσανε τά γλακτοπωλεῖα καί μέ τίς κατσίνες ἐξασφαλιζότανε κ̄πως γιατί ὁ κασιμάς ἔδωκε ἔρμεγε τήν κασίνα μπροστά στά μάτια τοῦ πελάτη... "Ἔτσι ἄν εἶναι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἔτσι μ' ἔλο πού ὅπως εἶπαμε κ̄ποτε, ὁ κασιμάς εἶχε καί τό μπουκαλάκι μέ τό νερό στήν ἐσωτερική τσέπη τοῦ σακακιοῦ του καί καθὼς ἔρμεγε τήν κασίνα, ἔρριχνε καί λίγο νεράκι μέσα στό τεμεκεδένιο του ὁχετο τῆς μισῆς ὀκτίας. Οἱ κατσίνες εἶχαν δημιουργήσει καί χαριτωμένα ἐπεισόδια μέσα στήν πρωτεύουσα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί ἐπεισόδια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐνα ἀπό τά πιό νύστιμα πού συν'βη γύρω στά 1910 εἶναι τό ἔξης. Εἶχε φτ'σει στήν Ἀθήνα καινούργιος πρεσβευτής τῆς Γαλλίας πού εἶχε δύο παιδιά, ἡλικίας ἐπτά ἕως ὀκτώ ἐτῶν. Θυσιανά τά παιδιά του τά ἔστειλε στό Λεόντιον Λύκειον, στοὺς φραγκοπαπέδες τῆς ὁδοῦ Σίνα. Νά γιά σκέφου ὅτι μιὰ μέρα τά δύο παιδιά γυρίσανε ἔντρομα στήν πρεσβεῖα φωνάζοντας γαλλικά βέβαια... Ἰπέ λοῦ... ντέ λοῦ... Λύκοι, λύκοι...

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Σοβαρά ; Κατάλαβα τί συνέβη. Τά παιδιά του πρεσβευτού, τά δύο φραντσεζάκια δέν θά είχανε ποτέ έντικρύσει κατσίνες στό Παρίσι καί βλέποντάς τις, τρομάζανε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** 'Ακριβές. Στό Παρίσι δέν κυκλοφορούσανε κατσίνες στός δρόμους καί τά δύο περιζιανάκια στρίβοντας τήν Πανεπιστημίου γιά νά πίνε στό σχολείο τους, βλέπουνε ξαφνικά μπροστά τους αὐτά τά τριχωτά ζώα καί τόν τράγο επί κεφαλῆς μέ τά κέρατά του. Τρόμος καί φόβος τά έπιασε τά κακόμοιρα καί πήρανε δρόμο καί φτάσανε στήν Πρεσβεία.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Σάν έπεισόδιο εἶναι χαριτωμένο βέβαια, μά μου μίλησες γιά δι-
άφορα κοπάδια ζώων... Τίς κατσίνες έννοούσες μόνο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** "Οχι. Οί κατσίνες ήτανε ὁ πρόλογος γιά νά φτάσουμε στό κύριο θέμα. Πού λές Γιάννη, πολύ συχνά, σχεδόν κάθε μέρα οί έθιματ
οί του 1905 συναντούσανε στόν δρόμο ένα κοπάδι από πενήντα,
έξηντα, ένατό έως σκυλιά...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Σ κ υ λ ι ά ; Κοπάδι σκυλιά ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Μάλιστα, σκυλιά, μικρά, μεσαία, μεγάλα, πού βαδίζανε μάλιστα
συντεταγμένα κατά τετράδας.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** "Ελα καημένε Δημήτρη, τώρα αρχίζεις νά παραδοξολογήσ. Σιγά νά
μήν βαδίζανε τά σκυλιά κατά τετράδας.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Κατά τετράδας μάλιστα. Καί τό σπουδαιότερο εἶναι ὅτι όλα αὐτά
τά μικρά μεγάλα σκυλιά, υπακούσανε στά προστάγματα ενός καί
μόνο σκυλο-δότηου πού ήτανε μαζί τους. "Ολος ὁ κόσμος, στεκό-
τανε καί τά καμάρωνε φιδουρίζοντας ; Τά σκυλιά του 'Αρνιώτη,
τά σκυλιά του 'Αρνιώτη.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Κε'αὐτός ὁ 'Αρνιώτης ποιός ήτανε ; Εἶχε χόμπυ του νά έχω
σκυλιά ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** "Οχι χόμπυ, ἔλλα ἐπιχείρησι. 'Ο Λεωνίδας 'Αρνιώτης ήτανε
θεατρινός ἐπιχειρηματίας καί εἶχε θέασο από σκυλιά. ~~επειδή~~

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** 'Ασφαλώς σκυλιά γυμνασμένα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Γυμνασμένα δέν θά πῆ τίποτα. 'Αλόκληρη παράστασι δίνανε τά σκυλιά τοῦ 'Αρνιώτη. Θυμῆμαι τήν πυργναγιά... Ὅταν ἔνοιγε ἡ ἀβλαία, φαινότανε ἡ σκηνογραφία μέ μικροσκοπικά σπίτια. Τρία σκυλιά βγαίνανε περπατώντας στά δύο τους πόδια καί κρατῶντας κινδάρες ποῦ ἦτανε περασμένες ἀπό τόν λαιμό τους.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Θαντάζομαι ὅτι θά παρίσταναν τοὺς κενταδόρους.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Βέβαια. Καί φυσικά ἀκουγότανε παίξιμο κινδάρων ἀπό μέσα. Τότε μιὰ χαριτωμένη σκυλίτσα, ντυμένη ἀνάλογα παρουσιαζότανε σ' ἓνα παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ καί ἔρχιζε νά ἐρωτοτροπῆ μέ τοὺς σκυλοκενταδόρους. Τότε παρουσιαζότανε ἡ ἀντίζηλος. Ἀπό ἓνα ἕλλο σπιτάκι ἔβγαινε μιὰ ἕλλη σκυλίτσα. Ἡ πρώτη ἦτανε κέτασπρη λουλοῦ. Ἡ δεύτερη ἡ ἀντίζηλος, κατάρμαυρη κανίς... Ἔβλεπε τοὺς κενταδόρους καί πείσμωνε.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Δέν θά πείσμωνε ἀπλῶς. Θά ἔ σ κ ὕ λ ι α ζ ε...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Πιρᾶβο Γιάνιο γιά τό λογοπαίγνιο. Τέλος πάντων ἡ ἀντίζηλος μαύρη σκυλίτσα θύμωνε τόσο πολύ ποῦ ἔπαιρνε ὄφρος συνωμοτικό καί πήγαινε στό σπίτι της πίσω, ἔπαιρνε ἓνα φαυλό ἀναμένο καί ἔ βαζε φωτιά στό σπίτι τῆς ἐρωτοτροποῦσης σκυλίτσας... Θά
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** τό σπίτι ἔναβε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Θούντωνε ἀμέσως. Ὡλόγες ξεπετιδόντουσαν ἀπό τήν σκηνογραφία τοῦ σπιτιοῦ, ἡ σκυλίτσα στό μπαλκόνι της γαύγιζε ἀπελπισμένα
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Καί οἱ κενταδόροι τί κάνανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Οἱ δύο ἀπό τοὺς τρεῖς κενταδόρους ἀνελαμβάνανε νά τιμωρήσουν τόν ἐμπρηστή καί πέφτανε ἐπάνω του. Γινότανε ἓνας σκυλοκαυγῆς ἱστορικός. Παυγίσματα, φασαρία, κύλισμα χάρμο, ἐνῶ ἡ σκυλίτσα ἐξακολουθοῦσε νά ζητᾶ γαυγίζοντας βοήθεια καί ὁ τρίτος κενταδόρος χανότανε γιά λίγα δευτερόλεπτα καί ξαναγύριζε φέρνοντας τήν πυροσβεστική ἀντλία...

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Ἐρχότανε καί ἀντλία :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Ἀντλία πραγματική. Ἐνα μικρό ἀμάξι μέ τήν ἀντλία. Τό σέρνανε τέσσερα μεγαλόσωμα σκυλιά. Ἐπάνω καθόντουσαν π'ντε ἕξη σκυλιά ντυμένα πυροσβέστες.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Κατεβαίνανε, τραβούσανε τούς σωλήνες τοῦ νεροῦ καί καταβρέχανε τό πυρπολούμενο σπιτάκι... καί σώζανε τήν σκυλίτσα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Ὅχι ἀκριβῆς. Τό πυρπολούμενο σπιτάκι ἔσβυνε βέβαια μά ἡ σκυλίτσα ἐγαύγιζε ἀκόμη ἀπό τό μπαλόνι της. Τότε γινότανε τό φινάλε, τό κλοῦ : οἱ πυροσβέστες ξεδιπλώνανε ἕνα σεντονέκι καί ἡ κινδυνεύουσα σκυλίτσα ἔπεφτε στό σεντόνι ἐνῶ ἡ ἕλλη σκυλίτσα ποῦ εἶχε βάλει τήν φωτιά ἔμενε χάμω νεκρή.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Θαντάζομαι τί ἐπιτυχία θά εἶχε ὅλα αὐτή ἡ παράσταση.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Καταπληκτική. Ὅτι θεαταί χειροκροτοῦσαν ἐνῶ ἔβγαζε ὅλα τά σκυλιάνια, στά δύο τους πόδια πάντοτε ὑπεκλίνοντο. Θρίλαμπος.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Πῆ ἕλλα λόγια ὁ Ἀρνιώτης αὐτός ἦτανε σπουδαῖος θεατρικός ἐπιχειρηματίας. Καί σέ ποῖο θέατρο γινότανε αὐτή ἡ παράσταση :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Στό θέατρο Ἀρνιώτη. Ὁ Λεωνίδας Ἀρνιώτης εἶχε κτίσει δικό του θέατρο, ἐκεῖ ὅπου εἶναι σήμερα ἡ Λυρικὴ Σκηνή, στήν λεωφόρο Ἀθαλημίας. Πάλιστε ἦτανε τόσο σπουδαῖο θερινό θέατρο, μέ θεωρεῖτα καί γαλαρία κωμική, ὥστε καί οἱ ἑένες ἑφημερίδες γράφανε ὅτι εἶναι τό ἐριστούργημα τῆς Ἀνατολῆς.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Πιρῆβο τοῦ Λεωνίδα Ἀρνιώτη. Γιὰ τιμὴ του ἀξίζει νά θυμηθοῦμε καὶ ἕνα τραγῶδι τῆς ἐποχῆς του. Ὁ Νίκος Πτουφεξιάδης θά μᾶς θυμίσῃ μιὰ μελωδία ἐνός παλινοῦ συνθέτου, τοῦ Νίνωος μέ τίτλο : Τώρα π' ἀνήκεις σ' ἄλλοι.

ΠΡΟΥΘΑΣΙΑΔΗΣ (μέ πιάνο)

Τώρα π' ανήκεις σ' άλλονε
καί άλλος τήν καρδιά σου έχει
έχει καί τήν αγάπη σου
καί τ' α φιλήματά σου
Τώρα πού οί έλπίδ ες μου
χαθήκανε για σένα,
τίποτε άλλο δέν ποθώ
παρά μονάχα ένα.

Ποθώ έν μνημα ό έρημος
ποθώ τόν θάνατόν μου
αυτό, άφ' ότου σ' έχασα,
εζν' μόνον τ' όνειρόν μου.
'Εμει πιστεύω πώς έσέ
δέν θά σέ συλλογοσμαι
ένω έν ζω θά σέ ποθώ
κι' άλλο θά τυραννοσμαι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ας ξαναγυρίσωμε τώρα στόν 'Αρνιώτη πού πραγματικά ήτανε νομίζω ο πιο σπουδατος θεατριός έπιχειρηματίας πού πέρασε από τήν θεατρική ζωή της πρωτεύουσας.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Νέ καλέ, μόνο σκυλιά είχε στόν οίασό του ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι δά. Τά σκυλιά ήτανε μέ άτραξιόν. 'Ο 'Αρνιώτης είχε τεράστιο συγκρότημα βαριετέ στό θέατρό του καί μόνο μέ ξένους καλλιτέχνες. Βιεννέζες χορεύτριες καί νουμερίστες, γάλλους ταχυδακτυλουργούς, Ιταλίδες τραγουδίστρες, γερμανούς άκροβάτες καί τά έπαραίτητα σκυλιά

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πού τά 'βγαζε καί περίπατο κατά τετράδες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πραγματικό σχολείο στην εύκοσμια καί στην τάξι. Καί πηγαίνανε μ' άλλα τ υς τήν σοβαρότητα χωρίς να δίνουνε σημασία σε κανένα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί πού πηγαίνανε περίπατο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εγώ πού ήμουνα τότε πιτσιρτικός, εξη έπτά έτων θά θυμώμαι τά σκυλιά στην λεωφόρο Πανεπιστημίου. 'Ο 'Αρνιώτης τά πήγαινε ός τους 'Α μπλουήπους, στοθ όν όπου σ' έφηνε να παίξουν

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Καί ύστερα τά γύριζε πάλι στην 'Αθήνα κατά τετράδας πάντα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Πάντα κατά τετράδας. Πιστεύεις λοιπόν Γιάγκο ότι όχι λίγοι άθηναίοι συνοδεύανε τά σκυλιά στον περίπατο για να τά βλέπουν; 'Ιδίως όταν τά πήγαινε στις Ξιτζιφιές για λουτρό. Τότε γινόντανε σωστό πανηγύρι. Όμως ό 'Αρνιότης δέν έμεινε στην ιστορία της 'Αθήνας μόνο σαν θεατρικός επιχειρηματίας, αλλά συνέδεσε τό θνομέ του μέ τήν αεροπορία.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Πή μου πής πώς ήτανε αεροπόρος ό 'Αρνιότης τήν εποχή που δέν όπήρχαν ακόμα αεροπλάνα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Τήν εποχή εκείνη τό αεροπλάνο βρισκότανε στις άρχές του. Έξήντα χρόνια πέρασαν από τότε. 'Ο γάλλος Παλεριό δέν είχε κάνει ακόμα τό κατόρθωμέ του να πετάξη πάνω από τήν Πάγκη.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Όχι βέβαια. Αυτό έγινε στα 1909.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** 'Ακριβώς, μέ ό 'Αρνιότης κατάφερε να φέρη ένα στραβαλιασμένο πρωτόγονο αεροπλάνο από τήν 'Ιταλία. Πανοθέσιο αεροπλάνο φυσικά. Είχε πάει στην 'Ιταλία και πήρε μερικά μαθήματα για τόν χειρισμό του.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Καί ήρθε στην 'Αθήνα για να πετάξη;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Ήρθε στην 'Αθήνα και άνήγγειλε μέ τίς έφημερίδες ότι θα πετούσε. Θαντάζεσαι τέ έγινε. Σημώθηκε ή 'Αθήνα στο πόδι. Δέν είχανε δει ποτέ αεροπλάνο οι άθηναίοι και τρέξανε.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Πού έγινε αυτή ή επίδειξις;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** 'Εδώ υπάρχουν διαφωνίες μεταξύ αυτών που θυμούνται. 'Εγώ θυμάμαι καλά ότι ή επίδειξις του 'Αρνιότη έγινε στο πεδίο του 'Αρεως, έκεί όπου είναι σήμερα τό κατάφυτο 'Αλσος της λεωφόρου 'Αλεξάνδρας, ό ιστορικός του θεάτρου Γιάννης Σιδέρης θυμάται ότι έγινε κάπου κοντά στις Ξιτζιφιές ή στον χώρο της Καλλιθέας, ένώ ένας τρίτος άθηναιογράφος ό Κώστας Δημητριάδης γράφει στο βιβλίο του: 'Η 'Αθήνα που ζήσαμε ότι έγινε στο Τατόι.

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Εἶτι ἀνάλογο συνέβη καί μέ τήν γέννησι τοῦ Ὀμήρου. Ἐπτά πόλεις ἐμάλλοναν στήν ἀρχαιότητα γιά τό ποῦ νά εἶχε γεννηθεῖ ὁ Ὀμηρος.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Ἐνῷ γιά τόν Ἀρνιότη ^{ἦταν} πού εἶπα ἀπλῶς κειόμενος, ἀλλά οὐδέν πρέπει νά μελλῶνῃ κανεῖς γιά τόν ἀπλουστατο λόγο ὅτι ὁ ἐπίδοξος ἀεροπόρος, ὁ Λεωνίδας Ἀρνιότης ἐπεχείρησε νά πετάξῃ τρεῖς φορές...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Κατάλαβα : Μιά στίς Τριφυλιές, μία στό πεδῖον τοῦ Ἄρεως καί μία στό Τατόϊ... Τελικά πέταξε ποτέ ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Ποτέ κι' αὐτό τό ξέρομε ἀπό τήν ἱστορική φράσι πού τοῦ ἔλεγε κἄθε φορά ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ὁ πρῶτος.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Πήγαινε κι' ὁ βασιλεὺς στίς ἐπιδείξεις ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Βεβαίως. Ὁ Ἀρνιότης ἔκανε διαφήμισι τοιχοκολλῶντας πολύχρωμα χαρτιά καί ἔστειλε καί προσελήσεις στούς ἐπισήμους. Πήγαινε λοιπόν κι' ὁ Γεώργιος ὁ πρῶτος, μέ τήν βασίλισσα τήν Ὀλγα, τά πριγκηπόπουλα, τοὺς ἀλιτικούς, πηγαιναν ὑπουργοί καί μαζευότανε καί ὄλη ἡ Ἀθήνα στό προσδιορισμένο μέρος. Καί ὁ Γεώργιος τόν ἐρωτοῦσε πάντα : Βρέ Ἀρνιότη θά πετάξῃς σήμερα ἢ ὄχι ; Ὁ Ἀρνιότης ντυμένος μέ χρυσοποίκιλτη στολή, σάν διευθυντῆς ἵπποδρομίου, ἀπαντοῦσε : Ὅπως ὅποτε μεγαλειότατος, ὅπως ὅποτε. Καίρετοῦσε τά πλήθη μέ μεγάλες ὑποκλίσεις καί ἔμπαινε στό ἀεροπλάνο του. Ἐβάζε μπροστά... σύμμεφα σκόνης πετούσανε στόν ἄέρα, ἡ μηχανή τοῦ ἀεροπλάνου ἔκανε ἕνα θόρυβο ἐκπληκτικῶς, μέ τό ἀεροπλάνο δέν ἐννοοῦσε νά ξεκολλήσῃ ἀπό τό κῶμα
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Θαντάζομαι τί θά γινότανε ἀπό τό νοήμον πληθός... Πρόγεια, σφυρίγματα, οὐρλιάσματα, φωνές...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Ξεκόλληε 'το... ξεκόλληε 'το... Καμμιά φορά τό ἀεροπλάνο ἔπαιρνε φόρα καί ἔτρεχε μερικιά μέτρα καί ὕστερα σταματοῦσε.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Καί ποτέ ποτέ δέν πέταξε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μία φορά μόνο, στο τατόϊ, όπως λέει ο Κώστα Δημητριάδης ο Άρνι της κατέφερε να το σηλώση από το Έδαφος εξουσι τριάντα πόντους... αλλά... διέβασε έδω Γιάννο μία περιουσία από το βιβλίο του Κώστα Δημητριάδη :

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ... και το ξανέριζε πάλι στο Έδαφος ένσω ~~αυτά~~ χαλούσε πιά ο κόσμος από τή γέλια. Εκείνη άκριβως τήν στιγμή, έως από έκδίκησι για τή γέλια του κόσμου, το επίγειο άεροπλάνο άφηνόσε και έρχισε να τρέχη μέ μανία προς τους έπισήμους. Ο Έλικός του σήμανε τή μακρυά φουστάνια των γυναικών και ή βασίλισσα "άγα μέ τίς κυρίες των ύπουργών και πρεσβευτών προσπαθούσαν να μαζέφουν τή φουστάνια τους. Έπροστά στον κίνδυνο να τους πάρη ύλους σβέρνα το μανιασμένο θηρίο του Άρνιότη, ύλος έκείνος ο λαός το έβαλε στα πόδια. Και έτσι είχε έβοξο τέλος ή πρώτη άεροπορική επίδειξις στην Άθήνα του 1908.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Όμως αρά για ένέμνησι του πρωτοπόρου αυτού τής άεροπορίας, στην Άθήνα, ές θυμηθούμε άλλο ένα παλιό άθηναϊκό τραγουδι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Και και προτείνω να μεις πη ο Πτουφεξιάδης ένα τραγουδι μέ τίτλο : Γετρε λιγάκι, γετρε... του Βιτάλη.

ΠΤΟΥΦΕΞΙΑΔΗΣ (Μέ πλένο) Γετρε λιγάκι γετρε
 τ'άγγελικό κορμί σου
 στ'άφρόλευκό σου στήθος
 να πέσω έψησέ με.
 Πά λάβω, θέλω, μέρος
 στην ολΐφι τής φυχίς σου
 γλυκό φιλάκι ύδός μου
 έλα και μήν άργης.
 Έλα ύδ στην δευρή μου άγκαλιέ
 ναί φως μου ρίψε τ'άγγελικό σου βλέμμα, έχ ναί.
 Έδω μέσ'τήν καρδιά να πέσης να γλυκάνης
 τήν έμοιρη καρδιά μου, δ ρίψε μία ματιά
 έδω μέσ'τήν καρδιά.

"Αρσε τὰ μαλλιά σου
 νά πέσουν άπλωμένα
 στόν κάτασπρο λαιμό σου
 νά με κρυφομεθύσουν
 καί χύσε άπ' τήν καρδιά σου
 μέ χείλη μαγεμένα,
 γλυκά φιλιέ καί λόγια
 ός ν' άποκοιμηθώ.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ "Ας ξαναγυρίσωμε Δημήτρη στόν 'Αρνιώτη, γιατί νομίζω πώς έχει ένδιαφέρον αυτός ό τύπος. Τί άπέγινε ό 'Αρνιώτης μετά τήν άεροπορική του άποτυχία ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εξακολούθησε τίσ θεατρικές του άπειρήσεις μέ όχι μέ τήν ίδια ένταση καί μέ τήν ίδια αξίλη. Δέν έφερνε πιά μεγάλα νούμερα για βαριετέ όπως πρώτα καί ό θίασος τών σκυλιών του χάθηκε. Ξέρω καλά ότι ένα άπό τά μικρά γυμνασμένα σκυλάκια, τό έπλεφε κάποτε ένας συνταξιούχος συριανός χωροφύλακας, ό όποτος έγύριζε τά γραφετα καί καταστήματα τών συριανών καί έβαζε τό σκυλάκι του νά κένη διάφορα γυμνάσματα για νά είσπράττη μερικές δεκάρες. "Όσο για τόν 'Αρνιώτη, νομίζω ότι πέθανε έδοξος πιά στό Λονδίον.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τό θέατρό του όμως έμεινε για τ πολλά χρόνια άπόμνη, γνωστό σαν θέατρο 'Αρνιώτη. 'Εκει νομίζω έγιναν τά καλοναίρια καί σποραδικές μελοδραματικές παραστάσεις.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' εκεί, στό θέατρον 'Αρνιώτη έγινε τό μεγαλύτερο καί πιο ιστορικό μαξιλάριμα θεατρικού έργου.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ήταν μαξιλάριμα... τί άκριβώς ήτανε τό μαξιλάριμα, γιατί τήν έχω ξανακούσει αυτήν τήν λέξι, σαν όρο θεατρικό.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στα πρώτα χρόνια του θεάτρου στην 'Αθήνα καί σχεδόν έως τά 1920, τά καθίσματα τών θεάτρων ήτανε σανιδένια. "Όμως για τήν πρώτη θέσι, έδίδετο κι' ένα μαξιλαράκι στόν θεατή άπό τόν ταξι-

θέτη γιὰ νά κἀθεταί πιδό μαλακιά ὁ καλομαθημένος θεατῆς τῆς πρώτης θέσεως. Πάλιστε στά προγράμματα τῶν θεάτρων ἦτανε γραμμένο αὐτό. Τιμὴ πρώτη θέσεως, μετὰ φόρου καὶ μαξιλαρίου, δραχμαὶ δύο καὶ εἴκοσι.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Μετὰ φόρου καὶ μαξιλαρίου, ναί-ναί, τὴν θυμῶμαι αὐτὴν τὴν φράσι.
Καὶ τὸ μαξιλάριμα ἰ

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅταν τὸ ἔργο ἦτανε ἀποτυχία, οἱ θεαταὶ τῆς πρώτης θέσεως γιὰ ν' ἀντιδράσουν πετοῦσαν τὰ μαξιλάρια τους στὴν σκηνή. Τί γινόταν δὲν περιγράφεται. Εὐννεφο πᾶ μαξιλάρια πέφτανε στὴν σκηνὴ ἔξω ἀπὸ τὴν πλατεῖα καὶ τὰ θεωρεῖται. Καὶ καταλαβαίνεις ὅτι ὅλα τὰ μαξιλάρια δὲν φτάνανε στὴν σκηνή. Πολλὰ ἀπ' αὐτὰ πέφτανε στά κεφάλια τῶν θεατῶν στὶς πρώτες σειρές καὶ δημιουργοῦσαν ἕλλα ἐπεισόδια μεταξὺ τῶν θεατῶν. Ὅσο γιὰ τὸ ἱστορικὸ μαξιλάριμα τοῦ θεάτρου Ἄρνιότη πού σου εἶπα πρὶν ἀπὸ λίγο, διάβασε ἐδῶ ἕνα δημοσιογραφικὸ σημεῖωμα πού δημοσιεύθηκε ἀντὶ κριτικῆς.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κόδες τὸ ἐσφῆρας ἐδόθη εἰς τὸ θέατρον Ἄρνιότη, ἡ πρώτη καὶ μοναδικὴ παράστασις τοῦ θεατρικοῦ ἔργου τῆς κυρίας Θούλας Πτεριλῆ μεῖ τίτλον ἰ οἱ μαμπάδες τῆς Ἄρροδίτης. Τὸ ἔργον εἶχε προδιαφημισθεῖ ὡς ἐξαιρετικῶς τολμηρὸν καὶ εἶχε κριθεῖ ὡς ἀκατάλληλον διὰ κυρίας καὶ δεσποινίδας. Θέμα τοῦ ἔργου ἦτο μία δηθεν σάτυρα ἐναντίον τῶν ἡλικιωμένων ἀνυμφεύτων ἀνδρῶν τῆς πρωτευούσης ἧτοι ἐσατύριζε τὰ γνωστὰ γεροντοπαλλήμαρα τῶν Ἀθηνῶν. Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι ὅλα τὰ γνωστὰ καὶ κοσμικὰ γεροντοπαλλήμαρα ἔσπευσαν νὰ προμηθευθοῦν εἰσιτήρια μετὰ μαξιλαρίων, λέγεται δὲ ὅτι ὁ διγόρος τῆς πρωτευούσης κύριος Νιχαήλ Στελλάκης, ἠγόρασεν ἕν εἰσιτήριον μετὰ πέντε μαξιλαρίων. Ὅπως ἦτο φυσικὸν ἡ παράστασις διεξήχθη μετὰ φωνασιῶν καὶ πρόγυας ἐκ μέρους τοῦ ἀκροατηρίου διότι ἡ τολμηρότης τοῦ θέματος καὶ τῆς φρασεολογίας τοῦ ἔργου ἦτο τοιαύτη, ὅστε νὰ μὴν γίνεταί ἀνεκτὴ. Τὸ ἔργον τῆς κυρίας

Φούλας Πτεριλή παρεστάθη σχεδόν ἕνευ τοῦ φινάλε του, διότι τὰ μαξιλάρια ἤρχισαν πίπτοντα ἐπὶ τῆς σιγῆς βροχηδόν, πολὺ πρὶν κλείσῃ ἡ ἀδελφα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θαντάξαι τί θά 'γινε Γιάγνο. Μιά γνωστή κοσμική κυρία τῆς Ἀθήνας νά γράφῃ ἔργο ἀνατάλληλο γιά γυναῖκες ἰ φυσικά δευτέρα παράστασις τοῦ ἔργου δέν ἐδόθη, μὰ ἡ συζήτησις γιά τοὺς ἠπαμπαδες τῆς Ἀφροδίτης κράτησε στήν Ἀθήνα, ὀλόκληρο μήνα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὑστερ' ἀπὸ τὸ μαξιλάριμα τῆς κυρίας Φούλας, ἔς γυρίσαμε στὸ πουπουλένιο μαξιλάρι κἀποιῶς ἀθηναίας ποὺ γλυμοποιμώτανε ἐνῶ τὴν νανοῦριζε ἀπ' ἔξω, ἀπὸ τὸν δρόμο ἡ φωνὴ τοῦ πανταδύρου μὲ τὸ θμιστὸ τραγοῦδι τοῦ Ἀλμπάνα ἰ Τὸ στερνὸ μου σοῦ στέλνω τραγοῦδι ὁ Πτουφεξιάνης θά μῆς τὸ θυμίσῃ.

ΠΤΟΥΦΕΞΙΑΔΗΣ (μὲ πιάνο)

Τὸ στερνὸ μου σοῦ στέλνω τραγοῦδι
τοῦ πιστοῦ πρὸς ἐσέ ἔρωτός μου
ἐβαρύνθη τὲς θλίψεις τοῦ κόσμου
τὰ τραγοῦδια ποδοῦ τ' οὐρανῶ,
τ' ἀνοηρὰ εἰς τὸν κῆπον σου ρόδα
ὅταν ἔδης ὠχρὰ, μαρεμένα,
συλλογίσου πὺς πνέει σ' ἐμένα,
ἡ πνοὴ τοῦ κίτροῦ στενεγμοῦ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καὶ ἐκεῖνη μὲν θά ἔδῃ τὴ ρόδα μαρεμένα... ἔμετς θμῶς θά δοῦμε τὴν ὄρα περασμένη καὶ θά διαιδῶμε Γιάγνο. Ἄρεβου ἔρ λοιπόν, τὴν προσεχῆ κέμητη, τὴν ἴδια πάλι ὄρα.